

ELŐSZÓ

A TINTA Könyvkiadóban az elmúlt két évtizedben gyakran előfordult, hogy egy-egy éppen megjelent könyv vagy szótár szerzőjével interjú készült, majd ezek különböző nyomtatott folyóiratokban (*Édes Anyanyelvünk, Magyar Krónika, Magyar Nemzet, Modern Nyelvoktatás, KönyvHét, PrintInfo*) vagy elektronikus portálokon (*olvassbele.hu, librarius.hu, anyanyelvsavar.blog.hu, cultura.hu, papiruszportal.hu, RoyalMagazin.hu*) napvilágot láttak. Ezekből a beszélgetésekből válogatva most 72 darabot adunk közre ebben a kötetben. Vannak, akikkel egyetlen beszélgetés készült, de jó néhányukkal – mivel az évek folyamán több publikációjuk is megjelent a TINTA Könyvkiadóban – egynél több beszélgetést is tartalmaz a kötet. Az interjúkészítés másik apropóját gyakran az adta, hogy a nyelvész-szótáríró magas színvonalú tudományos, tudománynpszerűsítő munkájának elismeréséül, köszönetképpen Arany Penna díjjal tüntette ki a TINTA Könyvkiadó.

Az 55 interjúalany egytől egyig nyelvészeti területének neves szakembere, számosan egyetemeken (budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem, Szegedi Tudományegyetem, Debreceni Tudományegyetem, Pannon Egyetem) oktatnak vagy az MTA Nyelvtudományi Intézetének (MTA Nyelvtudományi Kutatóközpont) munkatársai, ill. különböző tudományos testületek és társaságok (MTA Szótári Munkabizottsága, Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvtanárok Egyesülete) tagjai.

Az interjúk témája a nyelvészet széles területét öleli fel: *angol szótár, anyanyelv-oktatás, a Biblia nyelvezete, diákok nyelve, értelmező szótár, etimológiai szótár, finn-ugor nyelvészet, fordítástudomány, francia szótárkiadás, gendernyelvészet, idegen szavak szótára, íróink és költőink nyelvezete (Jókai, Krúdy, Madách), kihalt nyelvek, kínai nyelv, kommunikáció, a kommunizmus szavai, kontrasztív nyelvészet, közmondások és szólások, a magyar mint idegen nyelv oktatása, magyar nyelvrokonság, magyar nyelvtan, márkanévek, népi mondókák, nyelvészeti irányzatok, nyelvhalál, nyelvhasonlítás, nyelvi ismeretterjesztés, nyelvi játékok, nyelvi kompetenciafejlesztés, nyelvi manipulálás, nyelvjáráskutatás, nyelvművelés, nyelvtipológia, nyelvtudomány-történet, az olasz nyelv szótárjai, az orosz nyelv szótárjai, pragmatika, régi szavak, stilisztika, szakkönyv- és szakszótárkiadás, szaklexikográfia, számítógépes beszéd-előállítás, szófejtés, a szókincs nagysága, szótárkiadás és -szerkesztés, szótártörténet, tájnyelv, tájszavak, tájszótárak, tematikus szótárak, tudatos nyelvhasználat, tulajdonságyszavak, új szavak.*

Mivel a beszélgetőalanyok közül igen sok egyetemi oktató, számos esetben szóba kerül a nyelvészet oktatásának a helyzete, sőt változása is az elmúlt évtizedekben, és

az interjúalanyok több esetben is kitérnek hajdani szeretett középiskolai tanáraikra, megemlítve, milyen sokat köszönhetnek nekik.

Mindegyik beszélgetésekben szó esik a TINTA Könyvkiadóban újonnan megjelent műről, a magyar nyelvtudományi irodalomban a kiadvány előzményeiről, a készítés folyamatáról, a szerkesztés buktatóiról.

Mivel a TINTA Könyvkiadó székhelye Albertfalván található, ezért több helytörténeti kiadvány is megjelent a kiadó műhelyében az évek során. Ezek lokálpatrióta szerzőivel is található két beszélgetés a kötetben.

A gyűjteményes kötetben nem lehet meghatódottság nélkül olvasni azokat az interjúkat, melyeknek beszélgetőalanyai már nincsenek közöttünk (*Balácsi József Attila, Bencédy József, Kemény Gábor, Péter Mihály, Szathmári István, Tótfalusi István*).

Az interjúkötet beszélgetéseiből kiviláglik, hogy a nyelvészek, a szótárírók mind „megszállott” emberek, a nyelv elhivatott kutatói, érzékeny vizsgálói, a nyelv rejtett kincseinek féltő őrzői.

Ajánljuk mindazoknak ezt az interjúkötetet, akik érdeklődnek a modern nyelvészet iránt, és kíváncsiak azokra a „műhelytitkokra”, amelyek egy-egy szótár vagy szakkönyv készítésének a háttérében rejtőznek.